

Ed.

624. Frumvarp til laga

um breytingar á lögum nr. 38 13. júní 1937, um loðdýrarækt og loðdýralánadeild, og lögum nr. 94 14. maí 1940, um breytingar á þeim lögum.

Frá landbúnaðarnefnd.

1. gr.

Í stað 1. gr. l. nr. 94 1940 komi ný grein, svo hljóðandi:

4. gr. l. nr. 38 1937 orðist svo:

Hreppur hver eða bæjarfélag er sérstakt leyfisumdæmi samkvæmt lögum þessum.

Ríkisráðunautur í loðdýrarækt hefur í umboði landbúnaðarráðherra og í samráði við stjórn Loðdýraræktarfélags Íslands yfirumsjón með því, að hlýtt sé lögum þessum og reglugerð um framkvæmd þeirra.

Hreppstjórar í hreppum og lögreglustjórar í kaupstöðum skulu vera trúnaðarmenn ráðunautar í málum varðandi loðdýraræktina, hver í sínu umdæmi, og framkvæma eða láta framkvæma í sínu umboði eftirlit með loðdýraræktinni eftir því, sem ráðunauturinn leggur fyrir, og ganga ríkt eftir, að hlýtt sé lögum þessum og reglugerð um framkvæmd þeirra.

Nú þykir ráðunaut afátt vera um eftirlit trúnaðarmauna sinna, og getur þá ráðherra skipað aðra trúnaðarmenn að fengnum tillögum ráðunautar.

Hafi trúnaðarmaður sjálfur loðdýr undir höndum, þá skal ráðunauturinn hafa eftirlit með búi hans, eða skipa til þess annan mann, ef honum þykir ástæða til.

2. gr.

1. mgr. 2. gr. l. nr. 94 1940 orðist svo:

Leyfi til loðdýraræktar skal gefa á þar til gerð eyðublöð, er landbúnaðarráðherra gefur út í samráði við Loðdýraræktarfélag Íslands.

3. gr.

4. gr. l. nr. 94 1940 orðist þannig:

7. gr. laganna orðist svo:

Öll loðdýr skulu geymd í fulltryggum loðdýragirðingum og búrum. Skal ávallt setja dýrhelda ytri girðingu um minka- og refabúr. Girðingu þessa skal setja svo langt frá búrunum, að hún valdi ekki aðfenni að þeim. Nánari ákvæði um gerð búra og girðinga setur landbúnaðarráðherra með reglugerð.

Öll loðdýr skulu flutt á milli garða í öruggu búi. Ef loðdýrin eru geymd í aðhaldi, er skylt að flytja þau í örugga vörzlu (sbr. 5. gr.) eða lóga þeim, hvenær sem hættu þykir á, að dómi trúnaðarmanns, að þau kunni að sleppa úr haldi, svo sem vegna ísalaga milli lands og eyja.

Vanræki sá, er leyfi hefur fengið til loðdýraræktar, að hafa vörzlu loðdýra nægilega tryggja og lögum samkvæma, þrátt fyrir áminningar trúnaðarmanns eða ráðunautar, getur hreppsnefnd eða bæjarstjórn, að fengnu samþykki ráðunautar, afturkallað fyrirvaralaust hið áður veitta leyfi og krafizt þess, að dýrunum verði strax lógað, nema eigandi komi þeim í örugga vörzlu á öðru loðdýrabúi.

Loðdýraeigandi, sem uppvis verður að illri og ómannúðlegri meðferð á loðdýrum sínum, skal missa leyfi sitt til loðdýraræktar á sama hátt og segir í 2. mgr.

4. gr.

Á eftir 7. gr. 1. nr. 38 1937 komi ný grein, svo hljóðandi, og breytist greinatala samkvæmt því:

Hver sá félagi eða einstaklingur, sem fengið hefur leyfi til loðdýraræktar og tekið hefur dýr í vörzlu, svo og þeir loðdýraeigendur, sem koma dýrum sínum í fóður hjá öðrum, en hafa ekki sjálfir leyfi til loðdýraræktar, skulu, án sérstakrar inntökubeiðni eða inntökuskirteinis, verða meðlimir í loðdýraræktarfélagi Íslands eða öðru félagi loðdýraeigenda, er komi í þess stað, með þeim skyldum og réttindum, er lög félagsins ákveða, enda hafi landbúnaðarráðherra staðfest lög þess.

Gjöldum loðdýraeigenda, sem ákveðin eru í félagslögum, fylgir lögtaksréttur.

5. gr.

Í stað 7. gr. 1. nr. 94 1940 komi ný gr., svo hljóðandi:

11. gr. laga nr. 38 1937 orðist svo:

Landbúnaðarráðherra skipar ráðunaut með sérþekkingu í loðdýrarækt, er hafi umsjón með því, að hlýtt sé lögum þessum og reglugerð um framkvæmd þeirra.

Ráðherra gefur út erindisbréf handa ráðunaut, og skal þar m. a. svo ákveðið, að ráðunauturinn skuli einnig vera í þjónustu Loðdýraræktarfélags Íslands og hlíta fyrir mælum þess um þau störf, er um ræðir í 12. gr. laga nr. 38 1937, og vera félaginu að öðru leyti til aðstoðar og ráðuneytis um þau félagsstörf eða málefni, er stjórn félagsins óskar eftir og samrýmzt geta störfum hans í umboði ráðherra.

Laun ráðunautar, skrifstofufé og ferðakostnaður greiðist úr ríkissjóði.

6. gr.

12. gr. laga nr. 38 1937 orðist svo:

Loðdýraræktarráðunauturinn hefur með höndum án endurgjalds frá loðdýraeigendum almenna fræðslu og leiðbeiningarstarfsemi í loðdýrarækt, bæði munnlega og í rituðu máli.

Hann skal ferðast á milli loðdýrabúa í samráði við Loðdýraræktarfélag Íslands til eftirlits og leiðbeininga, og skal hann þá einnig framkvæma merkingar loðdýra, eftir því sem við verður komið og óskað er.

Hann skal mæta á fundum Loðdýraræktarfélags Íslands og félagsdeilda þess, þegar óskað er og ástæður leyfa.

Ráðunauturinn skal vera dómari á loðdýrasýningum, eða skipa annan færann mann í sinn stað, ef hann er hindraður í að mæta. Hann skal og hafa yfirumsjón og eftirlit með því, að merking loðdýra sé lögmæt og framkvæmd árlega. Ráðunauturinn skal færa ættbók yfir öll fyrstu verðlauna dýr. Heimilt er ráðunaut að taka með í ættbókina veruleg úrvalsdýr, þó þau hafi ekki verið á sýningu.

Ráðunauturinn hefur yfirumsjón með eyðingu villiminka og annarra loðdýra, er sloppið hafa úr haldi, þar til öðruvísi kann að verða ákveðið.

7. gr.

Á eftir 9. gr. laga nr. 94 1940 komi ný gr., svo hljóðandi:

Landbúnaðarráðherra er heimilt að fengnum tillögum yfirdýralæknis að láta flytja inn loðdýr og reka loðdýrabú á kostnað ríkisins, til þess að ala upp fyrsta

flokks loðdýr, sem síðan megi selja loðdýraeigendum til undaneldis og kynbóta. Einnig er ráðherra heimilt að veita Loðdýraræktarfélagi Íslands leyfi til að flytja inn úrvalsloðdýr til kynbóta hér á landi, ef það óskar þess fyrir hönd loðdýraeigenda.

Ráðunautur ríkisins í loðdýrarækt hefur umsjón með þeim innflutningi, sem hér um ræðir, í samráði við stjórn Loðdýraræktarfélags Íslands, að því leyti sem innflutningur lifandi dýra er ekki háður ákvæðum annarra laga.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

9. gr.

Þá er lög þessi hafa hlotið staðfestingu, skal fella meginmál þeirra ásamt meginmáli laga nr. 94 1940 inn í lög nr. 38 1937 og gefa þau út svo breytt.

Greinargerð.

Á Alþingi 1944 var lagt fram stjórnarfrumvarp samnefnt frv. því, er hér liggur fyrir. Því frv. var vísað til landbn. Ed., en hún leitaði um það umsagnar Loðdýraræktarfélags Íslands, sem mælti gegn samþykkt þess í verulegum atriðum og benti á, hverjar breytingar á frv. því þættu æskilegar. Þá var frv., ásamt erindi L. R. Í., sent Búnaðarfélagi Íslands til umsagnar, og það mælti einnig gegn lögfestingu frv. Að svo komnu máli lagði nefndin til 18. des. 1944, að frv. yrði afgreitt með svo látandi rökstuddri dagskrá.

„Þar sem búnaðarþing kemur saman til fundar í febrúarmánuði næstkomandi og ætla má, að loðdýraræktarmálin verði tekin þar til endurskoðunar, telur deildin rétt að biða eftir þeim tillögum, sem þaðan kunna að koma, áður en afgreiddar verði breytingar á loðdýraræktarlögum, og tekur fyrir næsta mál á dagskrá.“

Dagskráin var samþykkt.

Athugasemdir L. R. Í. hnigu aðallega að því:

- a. Að slakað væri á kröfum til ráðunautar um ferðalög til eftirlits með vörzlu og meðferð og hirðingu loðdýra á loðdýrabúunum og um leiðbeiningar „á staðnum“ til loðdýraeigenda.
- b. Að óeðlilegt væri að gera ráð fyrir því, að B. Í. hefði loðdýraræktarráðunaut í sinni þjónustu, þegar til væri í landinu annað félag, þ. e. L. R. Í., sem eingöngu vinnur fyrir loðdýraræktina.
- c. Að sett verði í lögum skýrari ákvæði — og sjálfvirk — um skyldu loðdýraeigenda til að vera meðlimir í L. R. Í. með skyldum og réttindum samkvæmt lögum þess, staðfestum af landbúnaðarráðherra, — og að gjöldum loðdýraeigenda til félagsins fylgi lögtaksréttur.

Um afstöðu B. Í. til frv. nægir að geta þess, að það taldi sér afhendis að hafa loðdýraræktarráðunaut í sinni þjónustu.

Nú hefur landbúnaðarnefnd tekið að sér að flytja frv. um þetta efni og lagt til grundvallar frv., er L. R. Í. sendi henni og óskaði að hún flytti. Bar nefndin frv. L. R. Í. undir loðdýraræktarráðunautinn og breytti því í einstökum atriðum eftir ábendingum hans.

Einstakir nefndarmenn eru óbundnir með atkvæði sitt við frv. og áskilja sér rétt til að koma fram með breytingartillögum við það eða fylgja breytingartill., sem fram við það kunna að koma.